

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előzetes árak:

Egy évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délelőn, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Feladó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi irodáján Kázinoy-utca.
Telefon szám 12b.

Kiadóhivatal:
Kossuth-utca Vojnich-palotában
Telefon szám 4c.
Nyitási órák: minden 9 óráig

A Sajtó bírái.

Minapában összejöttek a szabadkai ügyvédek, hogy a helyi sajtóban megjelent cikket felett bírálatot mondjanak, elítéljék, ellene állást foglaljanak.

Érdemes evel a gyűléssel foglalkozni, mert az ott elhangzott élvek, az intelligens elem gondolkodását tükröztetik vissza és olyan jelenségeket mutatnak fel, melyek társadalmi szempontból fontosak.

Az ügyvédség eddig mindig arról volt nevezetes, hogy a szabad sajtónak híve. Nem kis részt vitt ki abból, hogy a sajtó szabad lett, a gondolatnyilvánítás nem került többé cenzura alá. Most az ügyvédek károsnak tartják, ha a sajtó közintézményeinket bírálani meri és ha meggyőződése úgy kívánja egyiket, másikat elítéli.

Jelen esetben a sajtó a bíróság bírájává lett. Az ügyvédi kar értekezlete a bíróság bírájának bírájává emeli fel magát.

Ügyvéd urak! A gondolat és szabadszolás kitartó bajnokai! Nem tartják önök veszedelmesebbnek azt, ha a sajtó megfélemlítve, az oportunitizmus szoknya politikáját követi? Nem káro-

sabb, ha langyos szavával takargatja azt, a minék a tűz és hideg víz próbát kell kiállani?

Sokkal kevesebb kár esik akkor, ha a sajtó nyílt, elszántan bátor és független, legyen bár tévedésénél fogva néha igazságtalan, mintha a czirnos fázékonyosságával a kemence kuczkoja mögé buvik.

Mi szükség volt a sajtó ellen kikelni akkor, mikor feladatát, a nyilvános intézmények működésének bírálatát végzi? Eltekintve attól, hogy a cikk tartalmának nem egy része a szabadkai ügyvédi kamara múlt évi közgyűlésének jegyzőkönyvével teljesen azonos, miért kellett az ügyvédeknek a bíróságot a sajtó ellen megvédelmezni?

Győzzenek meg! Figyelek.

Azt mondják, hogy a cikk a bíróság és ügyvédségnek jó egyetértését képes megzavarni. Hát olyan gyenge lábón áll ez az egyetértés, hogy azt az első hírlapi cikket megrepeszti? Talán úgy vagyunk, hogy a bíróságot, mely itélni hivatva van, elítélni nem szabad? Akkor ez az egyetértés nem arra való, hogy megértsük egymást és a jogszolgáltatásnak legyen előnyére,

hanem arra, hogy ott az egymás hiúságát legyezessük, hibáink felett szemmet hunyjunk.

Azt mondja egyik étv, hogy csak udvariasságot tanusít az ügyvédség, ha a megtámadott bíróságnak elégtélt ad. Uraim! Hát csak udvariasságból nyilatkoznak?

Nem gondolják meg, hogy az udvariasság nem mindig jár karöltve az őszinteséggel?

Nem mintha félnénk, mondja a másik ügyvéd.

Aki a félelmet említi, az nem ment a félelemtől. Aki nem ismeri a mumus létezését, az nem is tudja azt felrajzolni. Aki nem látott kísérletet, az nem fog róla álmodni.

Minék nyilatkoznak tehát uraim?

Hiszen tudják, hogy a bíró lelkiismerete és a törvény szava szerint tartozik itélni. Az előbbiért lelkiismeretének, az utóbbiért törvényes felelősségének tartozik számolni.

A bíróság olyan legyen mint a szepőlten leányzó. Jaj annak a leánynak, akit már védeni kell.

Hol az a gentelman, akinek becsületét a barátai védik meg? Ó maga nem.

TÁRCZA.

Levél.*

Szegedi Róza kisasszonynak

Helyben.

Jóllehet ugyan: Ön már — Berczik Árpád jóvoltából — a Kisfaludy Sándor felesége, de ezért engedje meg nekem, hogy e szerény sorokat Önhöz intézhessem.

En édes istenem, hiszen ha az ember falevél hullását látja, mennyi töméntelen gondolat jut az eszébe, hát még akkor, midőn egy igaz magyaros darab, a „Himfy dalai“ helyi premijérjét végig élvezzi. Bocsánat e kitérésért: minden fiatal magyar gyerekeknek, pláne ha az irodalom felé huzza a szíve — meg van a maga ideálja. Engem sem Petőfi, sem Vörös-

* (Fgy debreczeni ifju, ki Párisban folytatja tanulmányait — néhány hétre hazament szülővárosába, a színházban múlt hét végén megérezte „Himfy dalai“nak premijérjét és másnap egyik debreczeni napilapba a következő nyílt levelet intézte Szegedi Rózához. Szegedi Rózát a debreczeni színházban Fái Flóra személyesítette. Kiollózzuk hát ezt a tárczát a debreczeni újságból, mert hát mégiscsak minket érdekel legközelebbiről Fái Flóra sikere)

marty nem kápráztattak el, hanem Kisfaludy Sándor volt az, akit ifjabb koromban szívembe zárva tartogattam ideálnak, dacára annak, hogy nem érte a vesérszhoz. No de nem is bánom, mert nem is érdemes. Olyan háládatlan dolog az manapság, ha az ember költött sorokban akarja kitérni a fájdalomt; mindig marad valami belőle, a mit rimek nem engednek elszálni a keserves hangulattól dagadó kebelből. Aki meg akar rikatni, meg teszi azt prózában is, ha ért hozzá. Olyas dolog az, mint a cigány muzsika: az ujjban kell annak lenni. Hát mondom, azért csak mégis ideálom volt nekem Kisfaludy Sándor. (Hogy félre ne értsenek; „ideál“ nem azonos az „eszmény képpel“ mert lehet valaki vagy valami az ideálom anélkül, hogy hozzá hasonlónak legyek is, míg az eszménykép maga is megköveteli, hogy törekvésünk legyen azt megközelíteni.)

Sokat olvastattam, azután elgondolkoztam — kiről másról, mint a Lizáról. Elképzeltem magamnak őt, a lehető legkülönfélébb alakban. Ó! Mert nem lehetett „Ó“ közönséges leány, nem. De más volt, mint Romeo és Juliája, más mint Othello Desdemónája, mint Petrarca Laurája, mint Beranger Alicea, mint Heine

„wundervolles Mädchen“-ja, más mint Werther Leonórája“, mint „Milton Évája“... hát milyen volt!? Ó, más, egészen más. Volt benne valami mindegyikből. Birta a francia nő kedvességét és bájait, a német hölgy kedélyét, az angol hideg méltóságát, az olasz nők tüzes tekintetét, a spanyol merrev büszkeségét, a törökű bűnbánó megalázkodását s az orosz nő csöfogsait — s mégis Liza magyar nő volt.

Egy bohém irokollegámmal beszélgettünk régen, néhány év előtti hideg éjszakán, valami csöndes kávéház zugában: Lizáról. Az én barátom, hosszas vitakozás után ezt merle mondani:

— Tisztelem az irodalomtörténetét. Már beszélhetnek nekem, a mint tetszik, de Liza sohasem volt magyar nő. Té látod: én Lizát inkább etudom képzelni, mint egy hideg, norvég svéd keztyűgyáros leányt. Bár mit mondanak is, Liza ilyen volt.

No ez bolondságnak elég nagy, de van benne valami. De én csak kerestem Lizát s most megtaláltam. Megtaláltam a Himfy premijérjén, Szegedi Rózában. Nem akarok én a darabról szólni, sem az előadásról, ezt már

A bíróság tekintélyét akarják visszaállítani? Hivatottnak érzi magát erre az ügyvédi kar? Ne siessünk ezzel, mert a bíróság sokkal aristokratikusabb az ügyvédekkel szemben, hogy sem a bíráló jogosultságát elismerje és ezzel az ügyvédekkel maga fölé kekedni engedje.

Hallom, hogy nem hüperlojálításból teszik! Hát miből? kell védekezniök ezen feltevés ellen, mert a hüperlojálítás, a készséges szolgálattelvés az ügyvédi kar tekintélyének rovására megy.

Az a felfogás, hogy az ügyvédek a kölcsönös kapacitációnak és argumentumnak hódolnak meg, konkrét vádakra, általánosságban előterjesztett érzelemnyilvánítással meg nem elégszenek. Az indokok megdönthetetlen érveken épülnek fel és nem azon, hogy felperesnek igaza van, alperesnek nincs igaza. Azt hiszik tehát önök, hogy a „torontali rendszert“ fátylas zenével és bankettel, a bíróság megkritizálását szentimentális hangú nyilatkozattal lehet elintézni? Hol az a kard, mely az igazság tüzeben acélosodik és az érvek harcában diadalmaskodik. Tényt, tény ellen kérünk és nem levegőt, nem szavakat, mely gyenge életénél fogva pillanat alatt kihal.

Megcáfolni kell, ami nem igaz, de nem agyonütni a sajtót, mely az igazságot keresi.

Mondják meg, hogy mire volt jó a sajtót megleckéztetni és ennek folytán a bíróságot egy hírlapi cikk ellen nagy apparatussal, értekezlettel és előértekezlettel megvédeni?

Erveket kérünk és nem bugyborékot! Azonban megtörtént az a csoda, hogy

az ügyvédek értekezlete a szunyogból rövid idő alatt elefántot formált, a verébre ágyuval lövöldözött.

Omikron.

Lapunk egy barátjának — a ki egyuttal kiprobált hírlapíró és keresett ügyvéd — szakavatott tollából közöljük esorokat, melyek föltétlen elismerését és kiegészítését képevik a lapunk szerdái számában elfoglalt álláspontnak, és csak örömdünet megelégedésünket fejezhetjük ki, hogy az ügyvédi kar csonka mozgalmát, mely különben többek előadása szerint komoly actionnak tekinthető nem volt a miénkhöz hasonló szempontból fogják fel és bírálják el mások is. Csak utólag értesültünk az értekezlet lefolyásának hű történetéről, és azért multkori megjegyzéseinket, melyeket az ügyvédi testület egy részének föllépéséhez fűztünk azzal egészítjük ki, hogy az értekezleten megjelent 23 ügyvéd közül 11 szavazott a napirendreterésre, 12 arra, cikkünk ellen valami módon manifeszálni szükséges. Magát a helytelenítőt határozatot az értekezlet 13 ügyvéd részvételével enuncoziálta. Mi ezzel az eredménnyel megvagyunk elégedve; az illetéketlen és különös mozgalom kudarcot vallott, a kérdést tehát bátran eltemetjük egyelőre.

Am mégis laptársunknak a Bácskai Ujságnak szerdái vezércikkével kénytelennek vagyunk — bár részint lapunk kis terjedelménél, részint mert az ügy már ki van merítve csak pár szóval — foglalkozni. Először is a laptársunk által kikiáltott konsternáció vagy csak tuhájtott fantázia szüleménye, vagy pedig a mi csekélykonsternációt cikkünk előidézt, az inkább olyan mesterséges módon lett előrántva és komoly képpel szvenvelegve. Mert hát merőben valóban, hogy a cikknek egyetlen betűje is személyes előtámadást tartalmazza, és a ki a cikkből vonatkozást, egyének ellen irányuló támadást tud kiotvasni, az vagy nem tud olvasni, vagy nem akarja megérteni a cikknek tendenciáját és tartalmát.

Hasonló vastag tévedés az, hogy a „Bácskai Hírlap“ cikke olyan szellemben volna megírva, mintha az ügyvédi kar megbizásából vagy az ügyvédi kar képzettebb tagjainak

sugalmazásából származott volna, korántsem: a cikk tisztán írójának tapasztalatokon és erős meggyőződésen alapuló magánvéleményét fejezi ki, melyet az érdekelteknek jogukban áll osztani, nem támogatni. Nagyon csodódik laptársunk, hogy a cikk csak kevés elégedetlenség megnyilatkozása, mert ennek a conclusiónak nem képezheti criteriumát a „hangulat“, mely az adott körülmények közt nem fogadható el a meggyőződések fokmértékének. Nem feszegetem; miert, most hiszen a beavatottak úgy is tudják.

A cikk intenciójától távol állott konkolyt hinteni az igazságszolgáltatás factorai közé, vagy éppen — a mi valóban neveléséges föltetés — a törvényszéki elnök és törvényszéki bírák közé. Határozottan merjük állítani, hogy az ügyvédi kar föllépése sokkal több anyagot szolgáltatott az igazságszolgáltatási két factor torzalkodásának táplálásához, mint a mi jogos kritikát tartalmazó és tárgyilagos vezércikkünk, mert az ügyvédi kar föllépése — bármily bizalmas jellegűnek declaráltatott — számtalan olyan nyilatkozatot szivárogtatott ki az értekezlet köréből, mely az ügyvédi és bírói kar közti harmonizáltságot fennen hangsúlyozta.

Laptársunk azt a megköczkázató állítást, hogy a bíróság működése felett az ügyvédi kamara közgyűlése van csak hivatva bírálóat gyakorolni, soha alá nem írjuk, és csak esodálkozásunkat fejezhetjük ki, hogy ilyet a sajtónak egy organuma saját tekintélyének és jogainak aláásásával merészel hirdetni. Ezt a sajtónak legkezdőbb munkása sem mondhatja komolyan, mert akkor úgy megnyirbálná a közvélemény szöszlőjének, a szabad sajtónak korlátlan és határtalan jogkörét, hogy ezen felfogás érvényesültével a hírlapok semmiféle oly közérdekű intézmény érdekében vagy ellen fel sem szólhatnak, a melynek megvan a saját egyéb hivatalos ellenőrző foruma.

Dr. A . . . n.

A szabadkai kir. Törvényszék és Járásbíróság ügyforgalma és tevékenysége.

— 1898 évről. —

A szabadkai kir. Törvényszékhez az elmúlt évben 22898 polgári, 14662 telekkönyvi és

elvégezte az én kritikus barátom. De önhöz, Szegedi Róza volna néhány szerény szavam.

Őn megalkotta Lizát, a milyennek én azt képzeltem; benne volt az ön Lizájában mind az, amit fentebb róla elmondottam.

Miért? Talán együtt érezve az íróval hosszas tanulmányozás után úgy játszotta meg ezt a szerepet, mint a milyennek az író azt megírta s megalkotta?

Nem! Hanem őn megegyénitette azt a Lizát, tehetségének minden segédeszközeivel és ez fényesen is sikerült önnek.

Erről a megegyénítésről akarok néhány szót szólani.

A művész tudvalevőleg sohasem játszotta meg úgy azt a szerepet, mint ahogy azt az író megalkotta. Az ilyen eszmetalálkozások lehetetlenek s ki vannak zárva. Tehát vagy meg ideálizálja, vagy megrealizálja vagy végül megegyéníti a szerepét.

Egy példát hozok csak fel s meg fog érteni. Shakespeare Hamlettjét láttam; Ermete Novellitől Párisban, Zaccanitól, Salviniótól, Rossitól Budapesten. És ez a három Hamlet nem folyt össze képzeletemben, hanem mindegyik, mint külön-külön alak él emlékezetemben. Mennyire különböznek ezek egymástól!

Ha az öreg Shakespeare ezeket láthatná, szavamra mondom, zavara határtalan volna. Hát ilyen az ő Hamletje? Valóság három alaku Janus-arca. Novelli minden hagyományoktól menten a „maga képére“ alkotta meg Hamlettet; a megegyénítés az a Hamlet lelkének sajátjába való átültetésével a végtelen bámulat és csodálat nyilvánítását idézte elő. Catulle Mendes azt mondta erre: C'est le Dieu même! (Ez maga az Isten.) A megegyénítésnél a szereplő az alkotó egyénisége (individualitása) lép előtérbe, kifejlődik a maga nagyságában és hatalmas valóságában.

Salvini, aki tudvalevőleg alaposan felfordítja a Shakespeare darabokat, hozzá ír és töröl, megideálizta Hamlettet s bármily lélekkel játszotta is, az évéből vajmi kevés volt benne. Együtt érzett Hamlettel, de ő maga nem volt az.

Zacconi, az olasz verismus minden fogásával adta elő Hamlettjét, borzongatta a hátakat, megvakította művészetének csillogó drága köveivel a nézőket, de ez sem volt Hamlet. Inkább hasonlított ez a „Kisértekek“ beteg örüdjének rémitően ható lelki vibrálásához.

Melyik volt hát a nagyobb? Novelli! Mert egyénített. Éppen ezért nagy talentumu mű-

vész az, aki tehetségével folyton egyéníteni tud.

És ön Lujzát megegyénitette, a sajátjává tette ugy, hogy maga Kisfaludy Sándor gondolkodás nélkül vetné öntéle nemcsak Szalóky Péter koszoruját, hanem babérkoszoruját ketté törve, az egyik felét önnek nyujtaná át.

Szép és hatalmas volt ön, Szegedi Róza, minden izében. Egy Antigonet, Elektrát, Juliát sejtettem én az ön alakítása mögött.

Milyen jó is az, hogy ön nem játszhatik heroínakat, pedig nagy sikerrel volnának. De ezek a sikerek megrabolnának bennünket Öntől.

A vigasztalónk csak az, hogy hiszen ennek úgy is meg kell lennie, mert elviszik önt a Kossuth-utczai színházból oda, ahova Tháliának annyi sabbinnóját rabolták már el, — Pestre. Milyen jó is az, hogy valamelyik csunya pesti direktor nem nézett le „háztűznézőbe“ a Himfy premierjére. (Igazi háztűznéző, mert játékával tűzbe hozta a telt házat.) Megmaradt nekünk, maradjon sokáig. De a kivánságnak két éle van, mi mindakettőnek szívünkben fogunk örülni.

Ricárdó.

11606 bünyenyő ügy érkezett. Polgári rendes per az 1897 évről maradt 711, érkezett 605, összesen 1316, ebből elintéztetett 464, folyamatban van 852.

Kereskedelmi váltó ügy érkezett 3088 kereskedelmi ügy 254, ezekből ítélettel befejeztetett 183, sommás végzés hozatott 157, más módon 1510.

Telekkönyvi per érkezett 16, ebből elintéztetett 15.

A telekkönyvhöz 7906 beadvány érkezett, ebből elintéztetett 7846.

Csőd ügy 40 érkezett, ebből 37 intéztetett el.

Büntető ügyek.

A múlt évben 479 bünyvizsgálat volt, ebből befejeztetett 449.

Bűnvádi per 1897 évről maradt 342, érkezett 1409; ebből befejeztetett 1149 folyamatban van 242.

Felbevezési ügyek.

Az 1897 évről maradt 181, érkezett 643, befejeztetett 650, folyamatban van 174, Felülvizsgálat az 1897 évről maradt 7, érkezett 161.

Felfolyamodás érkezett 55, a mely mind el lett intézve.

Járásbírói ügyforgalma.

Dr. Dekker Gyula kir. járásbírónak 350 ügy volt kiosztva, a múlt évről maradt 53.

Dr. Szubbotich járásbírónak 1081 büntető ügy volt kiosztva a múlt évből maradt 54 ebből elintéztetett 355, folyamatban van 790.

Nagy Csirák János aljárásbíróhoz érkezett 675 ügy, a múlt évről maradt, 339, ezekből 363, van folyamatban, a többi pedig elintéztetett.

Dr. Publik aljárásbíróhoz érkezett 3050 ügy, a múlt évről maradt 763, ebből 917 van folyamatban, a többi elintéztetett.

Dr. Polgár aljárásbíróhoz érkezett 801 per a múlt évről maradt 152, ezekből maradt 201 van folyamatban, a többi elintéztetett.

Dr. Boosz aljárásbíróhoz érkezett 800 ügy a múlt évről maradt 103, ezekből 155 van folyamatban a többi elintéztetett.

Dr. Weisz aljárásbíróhoz érkezett 483 ügy a múlt évről maradt 27, ezekből 191 van folyamatban, a többi elintéztetett.

Harsányi albiróhoz érkezett 629 ügy, a múlt évről maradt 91, ezekből 140 van folyamatban a többi elintéztetett.

Ezekben kívül nagy számban érkeztek vidéki megkeresések és más ügyek.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a bíró még a végvártárgyalásokon és egyéb tanácsokban részben mint elnök, részben mint előadó vagy szavazó bíró mintegy 100—120 napon át el van vonva rendes működési körétől, a szabadkai törvényszék és járásbírói bíróságnak minden egyes tagja megnyugvással tekinthet a múlt 1898 évi eredményes munkásságára.

Különfélék.

— **Kinevezés.** Wittmann József kulai kir. járásbírói kiadót az igazságügyminiszter a kun-szeni-mártoni királyi járásbírói székhez segéd telekkönyvvezetővé nevezte ki.

— **A megőrült úrnő meghalt.** Emilitettük, hogy pár nap előtt Boross Gyuláné sz. Eppinger Saroltát a kózkórház megfigyelő osztályára szállították. Mint értesülünk a

Szerencsétlen úrnő tegnapelőtt délután meghalt. Temetés tegnap délután volt.

— **Szerencsétlenség.** Takács János VI. kőri ácssegéd tegnap délelőtt a szegedi szőlőkben amint egy ozipot faragott, az éles baltával oly szerencsétlenül vágott, hogy a balta lába fejét találta s hüvelkujját elvágta. A mentők sebéb bekötötték és kocsin hazaküldték.

— **Veszett kutyák garázdálkodása Kis-hegyesen.** Kis-hegyesről írják, hogy ott az ebek közt nagy mértékben kiütött a veszeltség. A községi előjáróság megtette a szükséges intézkedéseket és a rendőrség mintegy 100 ebet lövetett agyon. Szerencsére a veszett ebek még embert nem martak meg.

— **A legénykedés vége.** F. hó 18-án Vogl Mihály szerbek társaságában borozgatót, a bács bresztováci vasuti vendéglőben. Jó kedvök lehetett, mert csak hajnali négy óraker történt meg az, a mi most a nyelveket élénken foglalkoztatja. Vogl 4 óra tájban kiment. Mielőtt azonban ezt tette, társai figyelmeztették, hogy jobb lesz ha benn marad. Világos tehát, hogy társai tudomással bírtak az ellene tervezett orvtámadásról. Mert alig hogy kilépett, valaki hirtelen megfogta és a földre teperte és anélkül, hogy észre vette avagy érezte volna — megszurta. Miután ellenfele elbocsájtá, visszament társaihoz és leült újra. Egyszerre így szólt: „azt hiszem, hogy ez a kutyá... leöntött hideg vízzel, mert valami hideget érek.” De alig mondta ki e szavakat, hirtelen rosszul lett, s elveszté eszméletét. Társai bámulva néztek. Azt hitték meghalt, Kocsit hoztattak és haza vitették. A szurás tüdejét érte. Most élet és halál közt lebeg. A szerencsétlen fia a volt bírónak, ki csak néhány héttel ezelőtt mondott le hivataláról, állítólag azért, mert röstelte megbüntetni saját gyermekét ki igen sokszor rászolgált már a büntetésre. A vizsgálát folyik.

— **Mikor a cigány szerelmes.** Hétfő számunkban megírtuk, hogy Ó-Becsén folyó hó 21-ikén cigányháboru volt az egyik kocsmában. Az esetről tudósítónk a következőket írja: Az ó-becsei heti vásáron találkoztak Petrovics Elek, Petrovics Lajos és Petrovics Károly ó-becsei cigányok és az ő családjuk — a mi az asszonyokon kívül több purdéből is állott — Sajm János, Sajm Márton Sajm Léka bocsári cigányokkal. A heti vásár úgy látszik jó sikerült, mert a becsei cigányok a három bocsári cigányt meginvitálva özv. Gertner Jánosné Lecsmaijába hol ősi szokás szerint pálinkázni kezdtek. A mint a pálinka fogyott, azon mérvben növekedett a jó kedv is, úgy, hogy estefelé már tánczra perdült az egész cigánysereg. Nem is zavarta a jókedvet semmi sem mindaddig a míg Petrovics Lajos észre nem vette, hogy az ő fiatal feleségével nagyon is sokat tánczol Sajm János. Mindezt csak eltűrte valahogy Petrovics, sőt még azt is szó nélkül hagyta, hogy Sajm az ő feleségét néhányszor megcsókolta, de mikor azt vette észre, hogy Sajm és az ő felesége a kocsmából eltűntek rögtön keresésükre indult. A szerelmes párt hamarosan fel is találta az udvar egy félre eső helyén, de a mit látott, az már elhomályosította agyát és vérben forgó szemekkel az udvaron hevert busággal úgy ütötte fejbe Sajm Jánost, hogy az rögtön elterült a földön. A nagy lármára a többi cigányok is kifutottak az udvarra, a hol aztán a földön fekvő Sajm Jánost addig verték míg meg

nem halt. Ezután a vendégeknek estek a Petrovicsok, kik társuk védelmére keltek, de ezeknek sikerült könnyebb sérülés árán megmenekülni. A csendőrség — kinek az eset rögtön tudomására jutott — az egész bandát hamarosan összefogdosla és átadta az ó-becsei kir. járásbírói széknek. Sajm János hulláját pedig, kinek koponyája teljesen szét volt roncsolva a bírói honozolás után 23-ikán temették el.

— **Az Országos Hírlap megszűnt.** Egyik legügyesebben szerkesztett fővárosi napilap jeleut meg tegnap utoljára: az Országos Hírlap. 1897. év végén jelent meg először Mikszáth Kálmán és Lipsey Ádám dr. vezetése alatt. Akkor nagy reményeket fűztek e laphoz s úgy beszéltek róla, mint a jövő újságjáról. Csakhogy Magyarországon nehéz sorsa van egy meginduló újságnak. A közönség konzervatív s nagyon jó legyen már az az újság, a melynek kedvéért régi lapjától megválk. Az Országos Hírlap nem tudott megküzdzeni a konzervativizmussal s tegnap utolsóakat a rotációs gépe. Rövid ideig élt, de a magyar zsurnalsztika történelében rokonszenves hangon fognak megemlékezni róla valaha. — Az Országos Hírlap beleolvadt a Pesti Hírlapba s szerkesztője Mikszáth Kálmán is ez utobbi lapban fog dolgozni.

— **Elfogott betőrőbanda.** Szent-Tamás községben már régebb idő óta rendszeresen fosztogatják a Ferencz-csatorna partján levő gabonarakarátokat, anélkül, hogy a tettesek nyomára jutni lehetett volna. A rendőrség folyton figyelemmel kísérte a magtárakat, bár a külső betőrésnek nyoma sem volt, azért vagy egyik, vagy másik raktárból hetenkint nagyobb mennyiségű buza tűnt el. E hó 19-én éjjel a raktárak között cirkálok rendőrség észrevelte, hogy egy kocsi gabonával megrakva a Ferencz-csatorna hidján akar keresztülbajtani. Minthogy a kocsi a raktárak irányából hajtott, a rendőrök elébe álltak és a kocsin ülő embert — kiben a rendőrök Vujinov Lara turiai lakosra ismertek — kérdőre vonták, hogy a kocsin mit visz. Vujinov felelet helyett a kocsirol leugrott és a sőtét-ségben eltűnt, hátrahagyván a gabonával megrakott kocsit és lovakat. Erre a rendőrök a raktárak vizsgálatához láttak és az egyik raktár ajtaját felnyitva találtak. A kocsin tizenhárom zsák tuzát és izenhat darab tolvaj kulcsot találtak, melyekkel az összes magtárak felnyithatók voltak. A megindított nyomozás során sikerült egy egész tolvajszövetkezetet kideríteni, kik valamennyien a — megszökött Vujinov kivételével — szent-tamási szerbek voltak, a kik már régebb idő óta üzlék a magtárak fölőrését s az így szerzett gabonát Vujinov szállította el Turiára és ott értékesítette. Az eddigi kár, a mit az ellopott gabonával a tulajdonosoknak okoztak, megközelíti a tízezer forintot. A bandának tíz férfi- és két nőtagját e hó 23-án szállították be az ó-becsei kir. járásbírói székhez. Vujinov, a ki a banda feje, értelmiszervő és orgazda, nyomtalanul eltűnt s eddig még nem sikerült feltáratni, bár a csendőrség és a rendőrség a egmesszebbbenüő intézkedéseket megtette kézrekerítése iránt. Az elfogott betőrők között több jómódu szent-tamási gazda is szerepel.

— **Eltoloncolt lapszerkesztő.** Belanovics Milutin, akit egyik helybeli lapszerkesztő galériájánál fogva vitt a rendőrségre mert a magyar állam ellen izgatott, a rendőrség újabb izgatások miatt a város területéről kiutasította.

— **A zsidó nép története.** A zsidó nép politikai és társadalmi története, — az irodalmi és művészeti fejlődéssel szorosan összekapcsolva — jelenik meg most a magyar irodalomban. E nagyratértett nép hódításait, királyválasztásait a legpontosabban beszéli el egy kis füzet, könnyen olvasható, szép nyelven, tartalmasan, egyúttal művészi illusztrációk kíséretében. Dávid királyról és Salamonról mond el érdekes, bizalmas részleteket. A hős, a nagyhírű Dávidról, ki a lázadó amoniták közül „némeleket fűrésszel fűrészelte, némeleket vasboroná alá, némeleket fejze alá vetteti, másokat mészkeverőcébe hányat.” (2. Szám. 12. 31.) — E kis füzet a „Nagy Képes Világtörténet” 10-ik füzeté, a legjelesebb orientalista, Maspero Gaston világhírű műve után készült. — Egy füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

LEGUJABB.

A válság.

(Telefon tudósítás).

A válság dolgában legujabban arról értesülünk, hogy a „Magyarország” egyik tudósítója tegnap délelőtt meginterjuinta Széll Kálmánt, aki azt mondotta, hogy Öfelségétől felhatalmazást kapott, hogy a béketárgyalásokat a kormánnyal egyetértőleg az ellenzékkel és a disszidensekkel tovább folytassa azon értelemben, amint az a „Magyarország” tegnapi számában pontosan felsorolva volt.

Széll Kálmán tegnap délelőtt Öfelségétől nyert meghatalmazás értelmében értekezett az ellenzék delegatusaival és a disszidensek kiküldöttével s elébük terjesztette a békeponozatókat, kijelentvén azt, hogy **Öfelsége nem ragaszkodik ahhoz, hogy a végleges kiegyezést a jelenlegi kormánnyal kössék meg, akár Bánffyval, akár Bánffy nélkül** jön létre a végleges megoldás.

Széll Kálmán tegnap délután értekezett ilyen szellemben a disszidensekkel és az ellenzékkel is. A délelőtti folyamán megjelent a házban is, beszélt Gróf Andrássy, Polónyi, Apponyi és Horánszkyval, $\frac{3}{4}$ 12-ig tartott a konferencia és hangsúlyozta előttük, hogy a fent elmondottak, melyeket az itt megnevezettek előtt is előterjesztett, azon utasításnak felelnek meg, amelyet a király adott neki.

A béke valószínűleg Bánffy elejtésével fog létrejönni.

Tömeges leányszöktetés.

A »Bácskai Hirlap« tudósítójától.

Csak nemrég számoltunk be egy leányszöktetési esetről most ujabban Ó-Becséről érkezett a hír, a melynek szereplői ottani és török-becei és adai egyének. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Ózv. Gavriity Sztanának két szép leánya

volt, a 18 éves Danicza és a 17 éves Milica. Daniczának kérére akadt Mátty Szávó adai legény személyében. Tetszett is leánynak a legény, de sehogyan sem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a völgyéne nem akarja őt megszöktetni, holott neki ez volt leghőbb vágya. Már megtörtént az eljegyzés is, sőt az esküvő napja is ki volt tűzve s ekkor történt, hogy Danicza egy vasárnapi táncmulatság alkalmával megismerkedett Milosev Pájó törökbecsei legénygyel, ki szerelmet vallott neki, Danicza nem utasította vissza a szerelmes legény vallomását, de szomorúan jegyezte meg, hogy ő már menyasszony és az esküvő napja is ki van tűzve. A szerelmes legény megértette Danicza bánatát s egy pár találkozás után kész volt a tervük a megszöktésre. Folyó hó 16-dikán kellett volna Danicza esküvőjének megtörténnie. A völgyéne e czélből apjával, az öreg Mátty Fevremmel még folyó hó 15-ikén este megérkezett Ó-Becsére s egyenesen a menyasszony anyjának házába szállottak. De mily nagy volt meglepetésük, midőn a menyasszony anyja arról értesítette őket, hogy a menyasszony, Danicza előtte való nap megszökött, de hogy kivel és merre ment azt még ők sem tudják. A Szávó legényt és apját bántotta a dolog, de meg restelték is, hogy most már menyasszony nélkül kell hazamenniök, pedig a legényes háznál a másnapra megtartandó lakzira már akkor minden előkészület megtörtént. Látszólag azonban megnyugodtak a sorsban és éjjelre ott maradtak a megszökött menyasszony anyjánál. Másnap reggel azonban arra ébredt fel a ház, hogy a tizenhét éves Milica megszökött az éjjel a Danicza völgyényével. Az öreg Mátty rögtön táviratozott Adára, hogy a fia otthon van e. A válasz hamarosan megérkezett és hírül adta azt is, hogy a völgyéne a menyasszonnyal még hajnalban megérkezett. Az öreg Mátty tisztában lévén a helyzettel, és a megszökött leányok anyjával azonnal Adára indult s ők ketten megtartották azután a lagzit, noha megsem esküdtek meg. F. hó 18-án a fiatal Mátty Szávó a leánynyal, az öreg Mátty Fevrem meg a leány anyjával Ó-Becsére visszatértek és annak rendje és módja szerint mind a két pár bejelentette az anyakönyvvezető előtt törvényes egybekelési szándékát. Danicza pedig ez időszereint még mindig Török-Becsén turbékol az ő szerelmes legényének házában.

Eltűnt pénzeslevél.

(A »Bácskai Hirlap« tudósítójától.)

Csak nemrég számoltunk be arról a esetről, a mely a szabadkai postán Tóth János levélhordóval történt, tudniillik egy 500 frtos pénzes levelet elvesztett s a rendőrség vizsgálata folytán tényleg kiderült, hogy a levél elvesztett.

Most ujabban, mint feketehegyi tudósítónk írja, a hegyes-feketehegyi postaállomáson tegnap egy 650 frtos pénzeslevél veszett el. A csendőrség által megejtett nyomozás alapján az eset a következőképpen történt: A tegnapi postával a hegyes-feketehegyi állomási postára egy feketehegyi lakos részére 650 frtos pénzeslevél érkezett. A postakezelőnek szokás szerint kötelességében áll a leveleket s a pénzes leveleket elkülönítve, a falubeli postahordónak átadni. Ez esetben, mint a megejtett nyomozás, illetve a kocsisnak vallomása

szert Tóth postakezelő a pénzes levelet nem adta át és azt vallja, hogy egyáltalában nem szokta átadni a pénzesleveleket külön, hanem a főbb levelekkel együtt a postaszákba dobja és benn a községi postán szokták elkülöníteni.

Daczára annak, hogy a csendőrség erős vállatára fogta a kocsis, ez megmaradt állítása mellett, így tehát most már kérdéses dolog, hogy a kocsis, vagy Tóth postakezelő keze alatt veszett el a pénzeslevél. A csendőrség ez ügyben megindította a legszigorubb nyomozást, a legnagyobb gyanuja a kocsisra van.

SZÍNHÁZ.

Operák — vendégművészek.

Az idei szini szezon utolsó heteiben sok műlvezetben fog részeseüni közönségünk. A director úgy látszik fényesen akarja befejezni az idei gyengén indult szezont; mert — mint értesülünk — már jövő héttől kezdve a fővárosi színházak legelső művészei és művésznői tognak vendég szerepelni színházunkban. — Az első érdekes est a jövő héten G á b o s Nelly jutalomjátéka lesz. A művésznő kedvéért ugyanis egyik volt collegája, az opera bariton buffója H e g e d ű s F e r e n c z városunk szülőtte, fog lerándulni hozzánk és előadják »A nürnbergi baba« című operát, melyben a két főszerepet H e g e d ű s és G á b o s játsszák. Előadják még jövő héten a »Paraszt becsületet« is Juhász, Gábo, Mihályi és egy vendég baritonistával.

Előkészületben van ezenkívül még két opera.

A fővárosi művész és művésznők közül U j h á z i a Nemzeti színház nagy művésze, továbbá H e g y e s y M a r i, N á d a i, P r i e l l e K o r n é l i a és J á s z a i M a r i.

A népszínházból K ü r y K l á r a, továbbá P i n t é r — az aradi színház baritonistája — fognak ellátogatni hozzánk.

Törvénykezés.

Mamuzsich polgármester mint panaszos.

Tegnapelőtt tárgyalta a szabadkai kir. törvényesek büntető tanácsa Crainicean elnökele alatt azt a rágalmazási pert, amit Mamuzsich polgármester indított Kósa István közműves pallér ellen. Az eset ugyanis akként történt, hogy amikor a polgármester házát építtette, az épület elkészítésére Mácskovics Titusz vállalkozott. Mácskovics alkalmazta Kósát, de nem fizette ki a neki járó összeget, ami miatt Kósa beperelte Mamuzsich polgármestert, mert állítása szerint kezességet vállalt, hogy járandóságát megfizeti. A polgármester a per folyamán esküt tett, hogy a kezességet nem vállalta el. Erre Kósa büntető feljelentést tett ellene hamis eskü miatt. Ez a feljelentés azonban rosszul végződött Kósára nézve, mert a polgármester, miután az ügyet ellene beszüntették, rágalmazás miatt feljelentette őt.

A mai végtárgyaláson a következő ítéletet hozták: K ó s a I s t v á n t a btkv. 260. §-ba ütköző rágalmazás vétsége miatt bűnösnek mondatik ki s ezért 14 n a p i t o g h á z a t kapott. Vádlott és az ügyész is felelősséget jelentettek be.